

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.2.1 Zvýšiť kvalitu odborného vzdelávania a prípravy reflektujúc potreby trhu práce
3. Prijímateľ	Súkromná stredná odborná škola podnikania
4. Názov projektu	Zvýšenie kvality odborného vzdelávania a prípravy na Súkromnej strednej odbornej škole podnikania Zvolen
5. Kód projektu ITMS2014+	312011Z833
6. Názov pedagogického klubu	Posilnenie globálnych kompetencií v oblasti ľudských a občianskych práv
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	11.05.2022
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	Budova školy-miestnosť odbornej prípravy
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	Mgr. Gabriela Putnoková
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	www.skolapodnikania.sk

11. Manažérske zhrnutie:

Kľúčové slová:

- Práva detí v čase vojen

Krátka anotácia:

Učítelia sa venovali vojnovým konfliktom po druhej svetovej vojne so zameraním na deti. Podľa správy OSN je na svete čoraz menej miest, kde sa ľudia cítia bezpečne a deti sú stále viac ohrozované vojnou. Deklarácia práv dieťaťa stráca v období vojnových besnení svoj význam, vojna je krutá a bezohľadná najviac voči civilistom a deťom.

To je dôvod, prečo popri miliónoch detí, ktoré sú dennodennými svedkami násilia vo vnútri krajiny, pribúda vždy aj počet detí, ktoré sa vydávajú na neľahkú cestu a opúšťajú krajinu ako utečenci spolu so svojimi rodinami.

Preto je úlohou medzinárodných organizácií vytvárať neustály tlak na vlády krajín, ktoré sú zmietané vo vojnových konfliktoch, aby dbali na ľudské práva a rešpektovali medzinárodné dohovory.

12. Hlavné body stretnutia

1. Vojna nepozná právo

Na čo majú deti právo, na ktoré vojna zabúda?

V roku 1959 prijala OSN Deklaráciu práv dieťaťa, ktorá obsahuje desať morálnych princípov:

1. Dieťaťu náležia všetky práva uvedené v deklarácii.
2. Dieťa má právo na duchovný a telesný rast, slobodne a dôstojne.
3. Dieťa má právo na meno a patriť do nejakého štátu.
4. Dieťa má právo na osobitnú starostlivosť a ochranu, má právo na dobrú stravu, bývanie a zdravotné služby.
5. Dieťa má právo na osobitnú starostlivosť, ak je zdravotne postihnuté.
6. Dieťa má právo na lásku a pochopenie od svojich rodičov, ale aj od štátu, ak títo nemôžu pomôcť.
7. Dieťa má právo zadarmo chodiť do školy, možnosť rozvíjať sa. Rodičia majú osobnú zodpovednosť za vzdelávanie a výchovu svojich detí.
8. Dieťa má právo vždy byť medzi prvými, komu treba pomôcť.
9. Dieťa má právo na ochranu proti krutosti a zneužívaniu, dieťa nesmie pracovať, kým nedosiahne určitý minimálny vek.
10. Dieťa treba učiť mieru, tolerancii a priateľstvu voči všetkým ľuďom.

2.

Vojenské konflikty v Európe po 2.svetovej vojne:

1974 - invázia Turecka na ostrove Cyprus

1991 - vojna v Slovinsku

1991 - 1995: vojna medzi Chorvátskom a Srbskom

1992 – 1995: Vojna v Bosne

1998 – 1999: vojna v Kosove

1999 - letecké útoky NATO proti Juhoslávii

2014 - ozbrojený konflikt na Ukrajine

2022- vojna na Ukrajine

3. Nedávny a aktuálny príklad - čo znamená vojna pre deti:

a) 3 milióny detí narodených do vojny v Jemene:

16. január 2018 – Podľa správy UNICEF sa viac ako 3 milióny detí narodilo v Jemene od eskalácie násilia v marci 2015. *Narodení do vojny* popisuje, ako sú deti v Jemene vystrašené rokmi násilia, útlaku, ochorení, chudoby, podvýživy a obmedzenému prístupu k vode, zdravotnej starostlivosti a vzdelaniu. Väčšina detí a rodín žije iba vďaka humanitárnej pomoci:

Podľa správy:

- Viac ako 5 000 detí bolo zabitých alebo zranených – v priemere 5 detí každý deň od marca 2015.
- Viac ako 11 miliónov detí teraz potrebuje humanitnú starostlivosť – takmer každé jedno dieťa v Jemene.
- Viac ako polovica jemenských detí nemá prístup k pitnej vode alebo adekvátnej sanitácii.
- Odhadom 1,8 milióna detí je akútne podvyživených, vrátane 400 tisíc detí, ktoré bojujú o svoj život.
- Takmer 2 milióny detí nechodí do školy, vrátane pol milióna, ktoré vylúčili od eskalácie konfliktu v marci 2015.
- Podozrenie cholery a akútnej hnačky postihlo cez 1 milión ľudí, vrátane detí pod 5 rokov tvoriacich štvrtinu všetkých prípadov.
- Tri štvrtiny dievčat pod 18 rokov je vydatých.
- Zdravotní pracovníci a učitelia, ktorí poskytujú vzdelanie pre 4,5 milióna detí, sú čiastočne platení viac ako jeden rok. Menej ako polovica zdravotných zariadení je plne funkčná.
- Koncom septembra 2017 bolo 256 škôl úplne zničených, 150 škôl obsadených ľuďmi bez domova a 23 ozbrojenými zločkami.

b) Deti vo vojne na Ukrajine:

Dva mesiace vojny na Ukrajine vyhnal z domovov zhruba 4,3 milióna detí, čo je viac ako polovica odhadovanej detskej populácie (v krajine), ktorá predstavuje 7,5 milióna. Približne 1,8 milióna detí prekročilo hranice do okolitých štátov a zhruba 2,5 milióna ich je vysídlených v rámci Ukrajiny.

V dôsledku každodenného bombardovania a ostreľovania poškodili 566 vzdelávacích inštitúcií, z ktorých 73 úplne zničili.

Nepriateľská paľba zasiahla tiež viac ako 40 inštitúcií určených pre deti vrátane zdravotníckych zariadení, umeleckých škôl, športovísk a knižníc. Rusko dlhodobo popiera, že by útočilo na civilné ciele.

4. Pomoc deťom z Ukrajiny - na čo majú právo na Slovensku:

Okrem najbežnejšej situácie, kedy sa na našom území ocitajú rodičia (štátni príslušníci tretej krajiny) s ich deťmi, sa najčastejšie stretávame :

a) so situáciou, kedy na našom území odovzdajú rodičia deti svojim príbuzným a blízkym na základe ich vlastného rozhodnutia a vôle takto situáciu svojich detí riešiť. V tomto prípade odporúčame ľuďom, ktorí prevzali deti do svojej starostlivosti od rodičov, obrátiť sa na najbližší úrad práce, sociálnych vecí rodiny (kontakty sú dostupné na <https://www.upsvr.gov.sk/>), ktorý im poskytne poradenstvo, resp. pomôže spísať návrh na súd na ustanovenie za opatrovníka – ak takéto deti nie sú na našom území so zákonným zástupcom, je potrebné doriešiť otázku ich pobytu v SR (o.i. aj z dôvodu napr. zabezpečenia zdravotnej starostlivosti či vzdelávania) a v neposlednom rade aj otázku zodpovednosti za napĺňanie potrieb dieťaťa.

b) Druhou situáciou sú tzv. maloletí bez sprievodu – inými slovami deti, ktoré nie sú občanmi Slovenskej republiky a nachádzajú sa na území Slovenskej republiky bez sprievodu rodiča alebo inej plnoletej fyzickej osoby, ktorej by mohli byť zverené do osobnej starostlivosti. V tomto prípade má Slovenská republika nastavený štandardný postup, vyplývajúci z platnej ako slovenskej tak i európskej právnej úpravy.

Orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, ktorý sa dozvie o takomto dieťati (od hraničnej a cudzineckej polície), je povinný bezodkladne:

- **podať súdu návrh na vydanie neodkladného opatrenia,**
- **zabezpečiť uspokojenie základných životných potrieb dieťaťa a**
- **zabezpečiť jeho prijatie do Centra pre deti a rodinu.**

V aktuálnej situácii má Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny pripravené centrá pre deti a rodinu, ktoré sa o maloletých bez sprievodu postarajú. V Centrách pre deti a rodiny boli upravené kapacity pre maloletých bez sprievodu - t. j. maloleté deti z Ukrajiny, ktoré sa ocitli na našom území bez zákonného zástupcu resp. inej osoby, ktorej môžu byť súdom zverené do starostlivosti. Deťom je poskytovaná komplexná starostlivosť, vrátane

psychologickej pomoci, zabezpečenia zdravotnej starostlivosti, či pomoci pri spojení s rodičmi/rodinou/blízkymi osobami.

Riešenie situácie detí je koordinované Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny (úlohy úradov, manažovanie kapacít centier, prevozy detí, riešenie problematických situácií).

Pre zvládnutie situácie majú úrady práce, sociálnych vecí a rodiny a centrá pre deti a rodiny stanovené postupy, a na účely špecifických situácií, je nastavená komunikačná stratégia ako operatívne v teréne pomôcť.

Dôležitá informácia: V Slovenskej republike nie je možné zveriť do rodín dieťa bez rodičovskej starostlivosti bez rozhodnutia súdu a predchádzajúceho preverenia podmienok starostlivosti o deti.

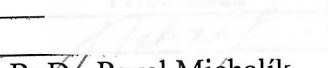
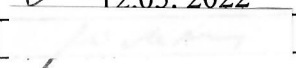
Rešpektujúc najlepší záujem dieťaťa a v snahe vyhnúť sa sporným situáciám, situáciám ohrozujúcim deti, ako aj v snahe zamedziť následnému traumatizovaniu detí, nie je vhodné riešiť pomoc deťom v aktuálnej situácii ich umiestňovaním (navyše dočasným) u iných ako u rodinných príslušníkov resp. u blízkych osôb. Akúkoľvek takúto snahu vysoko oceňujeme, ale odporúčame ľuďom, ktorí chcú v tejto ťažkej situácii pomôcť tým najzraniteľnejším – deťom, iné formy pomoci ako sú dobrovoľníctvo, zbierky a pod.

13. Závěry a odporúčania:

Na záver učitelia skonštatovali, že pre všetky skupiny konfliktu ako aj pre celosvetovú verejnosť sa musí stať ochrana detí vo vojnovom konflikte prioritou, čo je možné dosiahnuť pomocou:

- Okamžitého dosiahnutia mierového politického riešenia a ukončenia násillia.
- Trvalého záväzku bezpodmienečne chrániť deti počas konfliktu podľa medzinárodného humanitárneho práva.
- Poskytovania udržateľného a neobmedzeného prístupu detí v núdzi k doručovanej pomoci. Obmedzenie dovozu tovaru a humanitárnej pomoci musí byť do oblastí, kde sú deti zmiernené. Jedlo a palivo sú nevyhnutné na boj proti hladu, zabezpečovanie chodu nemocníc a zásobovanie vodou.
- Prevencie úplného kolapsu verejných sociálnych služieb vrátane zdravotnej starostlivosti, prístupu k vode a vzdelaniu. Platy zdravotných pracovníkov a učiteľov musia byť vyplácané.
- Poskytovania dostačujúceho kapitálu na pomoc.

Zároveň skonštatovali, že je so žiakmi nutné hovoriť nielen o aktuálnych, ale aj o minulých vojnových konfliktoch a to vo všetkých súvislostiach. Príčiny a dôsledky vojny a konštruktívna diskusia o nich je nutná v rámci všeobecno-vzdelávacích predmetov, nielen pre získavanie kompetencie vyhľadávania, porovnávania a vyhodnocovania informácií, ale pre nalievavosť otázky mieru práve v aktuálnom období.

14. Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Gabriela Putnoková
15. Dátum	11.05.2022
16. Podpis	
17. Schválil (meno, priezvisko)	RnDr. Pavel Michalík
18. Dátum	12.05.2022
19. Podpis	